

R O Z S U D O K
V MENE SLOVENSKEJ Republiky

Najvyšší súd Slovenskej Republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Milana Deáka a JUDr. Oľgy Trnkovej v exekučnej veci oprávneného **V., R., Č. R.** proti povinnému **T.**, so sídlom v M., Továrenská č. 13, **pre vymoženie 546 700,51 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 37 Er 13274/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej R. proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV – pracovisko M. z 2. apríla 2007 č.k. 37 Er 13274/06 – 27, Ex 1180/06, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej Republiky uznesenie Okresného súdu Bratislava IV – pracovisko M. z 2. apríla 2007 č.k. 37 Er 13274/06 – 27, Ex 1180/06 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Bratislava IV na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV poverením z 1. marca 2007 poveril súdneho exekútora JUDr. V. vykonaním exekúcie na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. novembra 2005 sp. zn. Z – 2 – 34 Cb 489/96 v spojení s opravným uznesením z 3. januára 2006 sp. zn. Z – 2 – 34 Cb 489/96 a doplňujúcim rozsudkom zo 4. januára 2006 sp. zn. Z – 2 – 34 Cb 489/96, rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo . februára 2006 sp. zn. Z – 2 – 36 Cb 217/96 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. marca 2006 sp. zn. Z – 2 – 34 Cb 1034/94.

Podaním doručeným súdnemu exekútorovi 19. marca 2007 povinný vzniesol proti exekúcii námietky, v ktorých argumentoval s poukazom na ust. § 408 ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“) tým, že všetky pohľadávky, ktoré sú predmetom exekúcie, sú premlčané, z tohto dôvodu namietať neprípustnosť exekúcie a navrhol jej zastavenie.

Exekučný súd Okresný súd Bratislava IV, pracovisko M. uznesením z 2. apríla 2007 č.k. 37 Er 13274/06 – 27, Ex 1180/06 námietky povinného zamietol. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že námietky sú irelevantné, lebo povinný ich mohol uplatniť ešte v čase, keď exekučné tituly neboli právoplatne a vykonateľné. Zároveň konštatoval, že povinný (vtedy odporca) využil odvolacie prostriedky proti rozhodnutiam krajského súdu, avšak vo veci odvolania nebol úspešný.

Uznesenie exekučného súdu na podnet povinného napadol generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadnym dovolaním. Navrhol uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietať, že konanie pred okresným súdom je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie okresného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Vážnou procesnou vadou je, že okresný súd sa nezaoberal tým, kedy nastala splatnosť vymáhaných pohľadávok, t.j. okamihom, kedy oprávnený mohol vykonať svoje právo po prvý raz a až po zistení tejto skutočnosti mohol okresný súd vec správne právne posúdiť. Aj keď z ustanovenia § 408 ods. 2 ObZ výslovne nevyplýva, že rozhodnutie vydané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní, priznávajúce určité právo, možno vykonať, ak bolo exekučné konanie začaté v desaťročnej lehote podľa § 408 ods. 1 ObZ, táto lehota vyplýva z § 408 ods. 1 ObZ a je dokonca predĺžená o tri mesiace odo dňa, kedy sa vykonávacie konanie mohlo začať prvý raz. Tvrdeniami povinného v námietkach proti exekúcii, že u všetkých vymáhaných pohľadávok v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie uplynula premlčacia desaťročná lehota podľa § 408 ods. 1 ObZ aj lehota troch mesiacov podľa § 408 ods. 2 ObZ, sa okresný súd vôbec nezaoberal, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil. Okresný súd navyše pri rozhodovaní o námietkach proti exekúcii dôvody svojho rozhodnutia v odôvodnení uznesenia neuviedol, jeho rozhodnutie je preto nepreskúmateľné.

Účastníci sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu povinného (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že, a/ v konaní došlo k vadám uvedených v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale je v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vady konania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p. (prípád nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážka veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípadne nedostatok návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným) neboli generálnym prokurátorom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky okrem iného vytýka, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ako ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 251 ods. 4 O.s.p., na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Podľa § 132 O.s.p., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 36 ods. 1 zák.č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „EP“), exekučné konanie sa začína na návrh.

Podľa § 36 ods. 2 EP, exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor však môže začať vykonávať exekúciu až po udelení poverenia súdu na jej vykonanie (§ 44).

Podľa § 50 ods. 1 EP, povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnyimi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť.

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/, EP, exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 233 EP, tam, kde sa v osobitných právnych predpisoch hovorí o súdnom výkone rozhodnutia, rozumie sa tým vykonávanie exekúcie aj podľa tohto zákona.

Podľa § 408 ods. 1 ObZ, bez ohľadu na iné ustanovenia tohto zákona sa skončí premlčacia doba najneskôr po uplynutí 10 rokov od dňa, keď začala po prvý raz plynúť. Námietku premlčania však nemožno uplatniť v súdnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré sa začalo pred uplynutím tejto lehoty.

Podľa § 408 ods. 2, ObZ, ak bolo právo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím premlčacej doby alebo po jej uplynutí, možno rozhodnutie súdne vykonať, ak sa konanie o jeho výkone začalo do troch mesiacov odo dňa keď sa mohlo začať.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že podľa okresného súdu povinný mohol vo vzťahu k exekučným titulom (požiadávkam v nich priznaných) námietku premlčania uplatniť iba ako odporca v čase, keď exekučné tituly neboli právoplatné a vykonateľné, t. j. iba v základnom konaní. Z tohto zdôvodnenia by bolo možno vyvodiť, že okresný súd zaujal právny názor, že povinný v exekučnom konaní v rámci námietok proti exekúcii nemôže účinne vzniesť námietku premlčania vymáhanej požiadávky (požiadávok) a preto okresný súd pri rozhodovaní o námietkach povinného proti exekúcii neskúmal, či v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie oprávneným (6. novembra 2006) u vymáhaných požiadávok neuplynula trojmesačná lehota uvedená v § 408 ods. 2 ObZ. nevyporiadal sa teda s tvrdeniami povinného, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 21. novembra 2005 sp. zn. Z – 2 – 34 Cb 489/96 v znení doplňujúceho a opravného rozhodnutia nadobudol právoplatnosť 1. februára 2006, desaťročná premlčacia lehota podľa § 408 ods. 1 ObZ začala plynúť v deň splatnosti faktúry č. 539038, t.j. 15. februára 1993 a uplynula v pondelok 17. februára 2003, trojmesačná lehota stanovená § 408 ods. 2 ObZ uplynula 2. mája 2006; že rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 10. marca 2006 sp. zn. Z – 2 – 34 Cb 1034/94 nadobudol právoplatnosť 20. apríla 2006, desaťročná premlčacia lehota stanovená v § 408 ods.1 ObZ začala plynúť v deň splatnosti faktúry č. 464892, t.j. 11.

decembra 1992 a uplynula 11. decembra 2002, trojmesačná lehota stanovená v § 408 ods. 2 ObZ uplynula 20. júla 2006; že rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 7. februára 2006 sp. zn. Z – 2 – 36 Cb 217/96 nadobudol právoplatnosť 3. apríla 2006, desaťročná premlčacia lehota podľa § 408 ods. 1 ObZ začala plynúť v deň splatnosti faktúry č. 539194, t.j. 12. apríla 1993 a uplynula v pondelok 14. apríla 2003, trojmesačná lehota stanovená v § 408 ods. 2 ObZ uplynula 3. júla 2006.

Okresný súd nesprávne aplikoval § 50 EP, keď zaujal názor, že v námietkach proti exekúcii povinný nemôže namietat' premlčanie judikovaného práva. Povinný môže účinne vzniesť v exekučnom konaní námietku premlčania vymáhanej pohľadávky a uplatniť túto námietku v námietkach proti exekúcii ako okolnosť brániacu vymáhateľnosti vymáhaného nároku. Okresný súd navyše nepravdivo v odôvodnení uznesenia uviedol, že povinný ako odporca podal proti rozsudkom Krajského súdu v Bratislave odvolanie a nebol úspešný (z pripojených exekučných titulov a ani z ostatného obsahu spisu nevyplýva, že by tieto rozhodnutia boli napadnuté odvolaním).

V prípade vymáhaných pohľadávok oprávneného nie je sporným, že ide o peňažné pohľadávky z obchodných záväzkových vzťahov (obchodov), na ktorých sa účastníci zúčastnili ako podnikatelia.

V záujme právnej istoty účastníkov obchodných vzťahov ustanovenie § 408 ObZ upravuje všeobecné obmedzenie premlčacej doby zakotvením tzv. absolútnej premlčacej doby, ktorá časovo limituje, dokedy najneskôr sa právo plynúce z obchodného záväzkového vzťahu nepremľčí.

Ustanovenie § 408 ods. 1 ObZ určuje maximálnu dĺžku premlčacej doby na desať rokov, pričom začiatok tejto doby sa počíta odo dňa, keď premlčacia doba začala plynúť po prvý raz. Na priebeh (plynutie) tejto premlčacej doby nemá vplyv jej spočívanie a túto dobu nemôžu účastníci obchodného vzťahu meniť ani ju vylúčiť, predĺžiť ju nemôžu ani iné ustanovenia tohto zákona.

Ustanovenie § 408 ods. 2 ObZ upravuje premlčanie vo vzťahu k výkonu rozhodnutiu (v zmysle § 233 EP k exekúcii) a to tak, že ak bolo právo právoplatne priznané v súdnom

alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím desaťročnej premlčacej doby podľa § 408 ods. 1 ObZ alebo po jej uplynutí, možno rozhodnutie súdne vykonať, ak sa konanie o jeho výkone (v zmysle § 233 EP exekúcií) začalo do troch mesiacov odo dňa, keď sa mohlo začať. Z tohto ustanovenia výkladom a contrario treba vyvodiť, že ak bolo právo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní skôr ako tri mesiace pred uplynutím desaťročnej premlčacej doby podľa § 408 ods. 1 ObZ, rozhodnutie možno súdne vykonať, ak sa konanie o jeho výkone (v zmysle § 233 EP exekúcií) začalo pred skončením (uplynutím) premlčacej doby podľa § 408 ods. 1 ObZ.

Ustanovenie § 408 ObZ ráta teda s dvomi možnosťami. V prípade prvej (ak bolo právo právoplatne priznané v priebehu desaťročnej premlčacej doby uvedenej v § 408 ods. 1 ObZ a zároveň skôr než v posledných troch mesiacov pred uplynutím tejto doby) výkon rozhodnutia (exekučné konanie) musí byť začatý do uplynutia desaťročnej doby počítanej odo dňa, keď začala táto doba plynúť po prvý raz, inak nastane premlčanie rozhodnutím priznaného práva. V prípade druhej možnosti ide o situáciu, keď právo bolo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím premlčacej doby uvedenej v § 408 ods. 1 ObZ alebo po jej uplynutí; vtedy musí oprávnený podať návrh na exekúciu najneskôr v lehote troch mesiacov odo dňa, keď sa mohla exekúcia začať, čomu treba rozumieť tak, že najneskôr do troch mesiacov od vykonateľnosti vydaného exekučného titulu, inak sa jeho právo priznané rozhodnutím premlčí.

Ustanovenie § 408 ObZ, ktoré platí v obchodných záväzkových vzťahoch, vylučuje uplatnenie (aplikáciu) § 110 ods. 1 prvá veta Obč. zák., podľa ktorého, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť.

Posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania povinným si vyžadovalo zistiť tento časový sled: kedy nastala splatnosť tej ktorej pohľadávky oprávneného, právoplatnosť rozsudkov tvoriacich exekučný titul, ich vykonateľnosť a čas začatia exekučného konania. Za predpokladu, že by exekučný súd zistil, že desaťročná premlčacia doba v zmysle § 408 ods. 1 ObZ v čase vydania exekučných titulov už uplynula, musel by ustáliť, či v čase začatia exekučného konania neuplynula lehota troch mesiacov stanovená v § 408 ods. 2 ObZ. Ak táto lehota uplynula, nemohol nepriznať účinnosť námietke premlčania vznesenej povinným v exekučnom konaní. Okresný súd Bratislava IV ako exekučný súd však vychádzal

z nesprávneho právneho názoru o nemožnosti uplatnenia námietky premlčania v exekučnom konaní a preto neskúmal dôvodnosť námietky premlčania vznesenej v exekučnom konaní povinným, nezisťoval rozhodujúce skutočnosti v zmysle § 408 ObZ.

Vzhľadom na potrebu skúmania námietky premlčania vznesenej povinným v rámci námietok proti exekúcii (§ 50 ods. 1 EP), t.j. opodstatnenosť námietky generálneho prokurátora založenej na ustanovení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., okolnosť, že okresný súd sa nezaoberal uvedenými rozhodujúcimi skutočnosťami dôležitými pre posúdenie premlčania vymáhaných pohľadávok a príslušné zistenia v rámci dokazovania (porovnaj najmä § 132, § 251 ods. 4 O.s.p.) nevykonal (ktorý chybný postup v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v rozpore s § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. ani náležite nevysvetlil), je treba považovať za inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.

Z uvedeného vyplýva, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania (povinného) a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd preto v zmysle § 243b ods. 1 veta za bodkočiarkou a § 243b ods. 2 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenie a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie s tým, že právny záver vyslovený v tomto rozsudku je preň záväzným. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júla 2008

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

